

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio V. De Regularium Exemptione in Temporalib.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

4. Ex antiquâ Ecclesiæ praxi, quâ, etsi Monachi ab Abbatibus corrigentur, ab Episcopo etiam corrigi poterant, quæque adhuc durat in plerisque Monialium Congregationibus, nec non in plurimis Clericorum, tum Sacularium, tum Regularium, Societatibus non Exemptis.

REGULA XXIV.

Ecclesiæ Saculares nullius Diocesis subjiuntur Visitationi Episcopi Vicinioris, si pateat quis Vicinior; vel ejus, qui in Concilio Provinciali à Prælo electus est.

C. 9. Sess. XXIV. De Ref.

REGULA XXV.

Personæ Saculares Incolentes Loca nullius Diocesis, intrâ Limites alicujus Diocesis Constituentia, quoad Ordines & Dimissorias Episcopo subsunt.

C. 10. Sess. XXIII. De Ref.

SECTIO V.

De Regularium Exemptione in Temporalibus.

Antè omnia adverte Immunitatum vel Exemptionum genus duplex distingui posse: sunt enim, quibus à Juribus debitis Quis eximitur, sunt etiam, quibus ab Exactionibus indebitis Quis liberatur, qualis inter alias, quæ legitur in C. 64. CAUS. XVI. QUÆST. I. De Priori autem genere hic sermonem fieri, non de Posteriori; idque, quia Posteriori nihil habet, quod ad Jus Commune, ad meram justitiam non pertineat, & si quid Gratia ipsi inesse videatur, id esse nequit, nisi sub Tyranni Dominio, erga quem non malefacere, benefacere est; animus autem est, sicut esse debet, de sola Gratiâ Exemptione agere.

REGULA I.

Circâ Temporalem Regularium Exemptionem, antiquius nihil in Jure habetur, quam C. 34. CAUS. XVI. QUÆST. I.

Desumitur Canon hic è Concilio Ilerdensi an. 524. celebrato. In illo præcipitur, ut quæ in Jure Monasterii de facultatibus offeruntur, in nullo Diocesana Lege ab Episcopis contingantur.

Ad intelligentiam Canonis hujus, sciendum ex oblati Deo rebus Episcopo tanquam Diocesano Capiti, debitam esse portionem quartam, nempe ex iis, quæ extrâ Altare offeruntur: C. 26. 27. 28. CAUS. XII. QUÆST. II. tertiam verò, vel medietatem ex iis, quæ Altari accedunt. C. 7. 8. CAUS. X. QUÆST. I. Praterè eodem Titulo à Singulis Diocesano Ecclesiis solvendum esse Episcopo Cathedraicum, sive duos solidos in Cathedrâ Episcopalis honorem. Sciendum quoque, debita Episcopo Jura, tanquam Diocesano Capiti, ex Fundamento suo Diocesana Legem vocari; hinc Concilium Ilerdense Exempta volens Monasteria à prædictis Juribus, prohibet Episcopis, ne in illorum utilitatem oblatâ Lege Diocesana utantur: hinc factum, ut Temporalis Regularium Exemptio, Immunitas à Lege Diocesana dicta sit, hinc quoque, ut Exemptio Temporalis ab Exemptione Spirituali distingueretur, facta est Episcopatum Jurium divisio, in ea, quæ Lege Diocesana debentur, & ea, quæ ad Episcopos pertinent Lege Jurisdictionis. Hujus distinctionis Testimonium & Exempla habent C. 16. 18. De Off. Judicis Ordin.

Attamen in nonnullis Juris Textibus Lex Diocesana pro Jurisdictionis Lege usurpatur, ut videre est C. 49. De Elect. C. 22. De Regular. C. 9. De Hæreticis §. Si qui. C. 4. De Capell. Monach. C. 9. De Maj. & Obed. quæ Capita, ut par est, inferius suo loco explicabuntur: nunc autem dicendam obiter, genus pro specie in cit. Cap. poni.

REGULA II.

Temporalis Regularium Exemptio, pluriès postèa diversoque Tempore innovata est, & confirmata.

Primum istarum Innovationis, ac Confirmationis Exemplum legitur in C. 1. De Statu Monach. in quo S. GREGORIUS scribens Archiepiscopo Neapolitano circâ ann. 600. hæc habet: *Alicui Monasterio nec tu, nec Presbyteri tui præter diligentiam Disciplinæ aliquid molestis*

inferatis, aut si quid illis pro diversorum devotione accesserit, vobis vindicare astimetis, cum Monachis sibi servientibus debeat proficere, quidquid à Fidelibus taliter offerri contingit. Hæc GREGORIUS, quibus docet, Episcopum nihil Juris Temporalis in res Monasterio oblatas prætere posse, insinuatque id provenire ex Offendentium intentione, quæ est, ut ipsorum Oblationes in Monachorum usum convertantur.

Secundum ejusdem rei Exemplum habetur in C. 5. CAUS. XVIII. QUÆST. II. Desumitur hoc C. è S. GREGORIO omnibus Episcopis Scribente an. 601. Inscribitur de Libertate Monachorum; tria continet, quæ ad rem optimè faciunt. 1. Prohibet, ne de Reditibus, Rebus, Curtis, vel Chartis Monasteriorum, Cellulis, Villulis quidquam quovis modo usurpetur. 2. Vetat, ne Monasteria conditionibus Ecclesiasticis, seu angustis, vel quibuslibet obsequiis Sacularibus ullo modo subiaceant, nevé ullis Canonibus rebus deferviant. 3. exprimit finem utriusque prohibitionis, nempe, ut remotis vexationibus, ac cunctis gravaminibus, Divinum Opus cum magna animi devotione perficiant.

In notâ Correll. Rom. dicitur C. istud legi in Decreto CONCILII LATERANENSIS edito à B. GREGORIO pro Quiete & Libertate Monachorum: Decretum autem extare Tomo II. CONC. inter Decreta GREGORII I. magnamque ejus partem referri ab ipsomet GREGORIO. L. 7. Reg. Indict. 1. Epist. 18. Parte 1. Marciniano Episcopo Ravennati.

Prior prohibitio detegere videtur causam, propter quam de Monachorum rebus sese immiscere prohibentur Episcopi, nempe, ne hinc aliquid usurpandi occasionem habeant. In Posteriori sub variis Locutionibus eadem res prohibetur, nempe, ne ullum Jus Temporale exigatur à Monachis.

Sed non dissimulandum, Textum hunc GREGORIO I. suppositum videri posse, tum quia longè posterior videtur usurpatio Locutionis hujus, *Interdicimus in Nomine Domini nostri JESU CHRISTI & Autoritate BEATI PETRI, vice cujus Romana Ecclesia præsidemus;* tum quia legitima Jura vexationes ac gravamina vocat; tum quia à Juribus Sacularibus, sicut & ab Ecclesiasticis, Monasteria eximit, proindeque in Temporalia Laicorum, potestatem sibi vindicat. Nihilominus GREGORIO I. abjudicari non debet propter debitam Codicibus Veterioribus fidem, aliasque causas, quæ & Collectores Conciliorum, & Correctores Gratiani moverunt, ut Papæ hujus sortum legitimum existimarent. Hac de re Vid. Florens in Cap. Auditu 10. De Præscript. C. 2. Operum. Part. I. p. 272. ubi inter alia dicit, præfatum Concilium Lateranense ex duabus Epistolis GREGORII contextum, quod minuere potest, non tollere auctoritatem Decreti citati, si in Epistolis habeatur, quod ex illis mox relatum est. Relati mox Textus pars maxima legitur C. 42. CAUS. XVII. QUÆST. IV. quod C. Palea inscribitur, eoque loci temerè translatum notant Correll. Rom. tum quia de rerum Ecclesiæ alienatione non loquitur, ut præcedentia Capita, tum quia congruentiori loco inferius legitur.

Tertium Innovatæ & Confirmatæ Regularium in Temporalibus Exemptionis Exemplum, est in C. 1. CAUS. XVIII. QUÆST. II. Desumitur hoc Caput ex CONCILIO TOLETANO IV. celebrato an. 633. In illo sub Excommunicationis penâ prohibetur Episcopis, ne quidpiam de Monasterii rebus usurpare præsumant.

Quartum Innovatæ & Confirmatæ Regularium in Temporalibus Exemptionis Exemplum refertur. C. 8. CAUS. X. QUÆST. III. E Concilio Toletano VII. an. 646. Celebrato desumitur hic Canon. Quod in illo ad propositum facit, his verbis continetur: *Monasteriorum tamen Basilicis ab hac pensionis solutione sejunctis.* Loquitur de pensione duorum solidorum à quolibet Diocesano Basilicâ Episcopo quotannis solvendâ, juxta Brachariensis Synodi definitionem in C. 1. CAUS. X. QUÆST. III. relata. Hanc autem definitionem ad Episcopos Provincia Gallicanæ extendit CONCILIIUM TOLETANUM, quod & poterat & debebat; Poterat quidem, nam tunc Temporis Archiepiscopus Narbonensis cum Suffraganeis suis Toletano suberat, quia Toletum, ut Sedes Regis Gothorum, Primatis Honore ferebatur erga Episcopos totius hujusce Regis Ditionis; Debebat, quia pro

pro solvendo à qualibet Basilicà in honorem Cathedrae Episcopi, nimium exigebant.

REGULA III.

Prædicta in Temporalibus Regularium Exemptioni hæcenus non exitit derogatum ab illo Juris Textu.

REGULA IV.

Exemptio hujusmodi ad Capellas Monasteriis annexas, Ecclesiisque Parochiales iisdem Subjectas, non extenditur.

C. 15. De Præscript. C. 6. De Relig. Domibus C. 19. De Censibus C. 17. De Privil.

Verùm, ut Regula veritas magis elucescat, cujuslibet citati Textus argumentum exponendum.

In 1. Episcopus Wigornienfis cum Abbate de Hevescam circa Ecclesias Vallis de Hevescam contendit; Uterque, sibi pleno jure subijci, dicit; ideoque tam quoad Temporalia, quam quoad Spiritualia. Ad Controversiam istam terminandam Heliensem & Roffensem Episcopos committit INNOCENTIUS III. præcipitque, ut si Abbas probaverit, illas Ecclesias prædicto modo ad se pertinere, sive ex Privilegio Summorum Pontificum, sive per Præscriptionem, Episcopo Wigornienfi silentium imponant; si verò pateat, Privilegium non valere, vel Ecclesias illas nullo alio jure ad Abbatem pertinere, pro Episcopo pronuntient, si allegatam ab Abbate Præscriptionem interruptam fuisse, quoad nonnullos articulos, tam Legis Diocesanae, quam Legis Jurisdictionis, & inter alia circa solutionem denariorum S. Petri, quoad Legem Diocesanam pertinet, & circa Causarum Matrimonialium Cognitionem, quæ Jurisdictionis Legem spectat, quoad illos articulos Episcopo Ecclesias illas adjudicent.

In 2. agitur de Controversiâ inter Albanensem Episcopum & Abbatem Criptæ Ferratæ circa Ecclesiam Castri, quod Pauli dicitur; Episcopus dicit, illam sibi respondere debere in omnibus Juribus Episcopalibus, Abbas verò fatetur, id ita esse Jure Communi, sed Monasterium Libertatem integram redemisse à Lavitano Albanensi Episcopo, qui quidquid juris habebat in Monasterio, & in Ecclesiis ad Monasterium pertinentibus, & inter quas controversa Ecclesia recensetur, illi concessit in Emphyteusim sub annua octo denariorum usualium pensione, enumerans autem Jura Monasterio concessa de tertiâ Mortuorum, quæ haud dubie Jus Temporale est, mentionem facit; Episcopus Respondet, irritam esse hujusmodi Concessionem, utpotè Simoniacam, cum multa Spiritualia inter concessa, sub prædictâ pensione habeantur. INNOCENTIUS III. utroque audito, liberam ab Episcopo judicat prædictam Ecclesiam propter concessionem à Lavitano sub pensione factam, quam legitimam probat ex usu Ecclesiæ Romanæ, quæ in Locis, quæ ab Episcopo eximit, in signum concessæ libertatis Censum sibi reservare solet. Hæc Decisio restringenda ad Casum, in quo modicus est Censum, aliâ Simonia faveret, vel ad Casum, in quo Censum constitutus est ob solam Jurium Temporalium Cessionem.

In 3. Idem INNOCENTIUS III. Abbatem Prilatensem condemnat, ad quartam Decimarum Episcopo Caesar-Augustano, ratione duarum Ecclesiarum, in istius Diocesi constitutarum solvendam, aliaque Jura Episcopalia præstanda, idque quia Episcopus iste has Ecclesias in Diocesi suâ constitutas probaverat.

In 4. Idem INNOCENTIUS III. C. 17. De Privil. Abbatem Evasem vel Evasmenfis Cœnobii condemnat, ut Synodo Episcopi Wigorn interfit, & consueta Jura solvat, ratione Ecclesiarum, quas ille in istius Diocesi possidet; idque, quia in Privilegiis huic Cœnobio à Summis Pontificibus concessis, utrumque Episcopo conservatur.

REGULA V.

Temporalis à Jure concessa Regularibus Exemptio, omnia Episcopo debita Temporalia Jura non comprehendit.

REGULA VI.

A procurando Episcopo Visitante Monasteria à nullo Juris Textu eximuntur; sunt è contrâ Non-

nulla, qui Juri huic Subjecta expressè declarant.

Prior Regulæ Pars probari nequit, nisi refutatione eorum, quæ contrâ illam opponi possunt; quale nullum occurrit, nisi C. 28. CAUS. XVIII. QUÆST. II. in quo GREGORIUS permissum Episcopo declarans, ut, quoties voluerit, Monasteria visitet, præcipit, ut sic Charitatis officium impleat, ut hinc nullum gravamen incurrant; sed frustra hic Canon opponeretur, cum debita propter justam Visitationem Procuratio, gravamen dici nequeat.

Non diffidendum tamen ex C. 17. De Censibus conijci posse, aliquod à Jure concessum Monachis visitantem Episcopum non procurandi Privilegium; cum in illo INNOCENTIUS III. dicat, omnes ad Visitantem procurandum teneri, nisi speciale habeant Privilegium.

Verum quidem est, *cit. Cap.* loqui de Legatis, Nuntiisque Sedis Apostolicæ: sed cum sit eadem ratio erga omnes Visitatores, nempe debere metere Carnalia, qui Spiritualia feminant, ut hic dicitur; neminem debere suis militare stipendiis, ut legere est C. 16. De Præscript. Quod de Nuntiis C. 17. De Censibus dicit, ad alios Visitatores optime extenditur; Porro hinc aliud nihil colligi potest, nisi, per Privilegium eximi ab hoc Jure nonnulla Monasteria, unde non sequitur Exemptionem hujusmodi à Jure datam esse.

Posteriorem Regulæ Partem probat C. 14. De Censibus, in quo LUCIUS III. Archiepiscopo scribens circa an. 1181. ait, se Monasteria Bononiæ condemnasse ad solvendas ipsi Archiepiscopo illa Visitanti, dum Provinciam visitat, Procuraciones, idque se fecisse, quia intentio Archiepiscopi fundata sibi visa Jure Communi & Consuetudine, quæ tum alia Monasteria Provincia Procuraciones prædictas præstabant, tum Monasteria Bononiæ Prædecessoribus illius eandem exhibere solebant.

Eandem, quoque probat C. 21. Eod. Tit. De Censibus, in quo INNOCENTIUS III. scribens Priori S. Stephani circa an. 1212. decidit, Episcopo remittente omnia, quæ Monasterio imposita sunt vel imponi possunt, Servitia, seu Jura Temporalia, Procuracionem ratione Visitationis debitam non esse remissam; idque, quia Visitationi annexa est Procuratio, & ad Visitationem causâ Correctionis tenetur Episcopus.

Idem facit C. 16. De Præscript. In illo enim idem INNOCENTIUS Episcopo Parisiensi scribens circa annum 1212. definit, Monasterium S. Maglorii Archiepiscopo Senonensi Provinciam suam Visitanti Procuracionem debere, etsi Archiepiscopi Prædecessores nunquam exegissent, nec Monasterium solvisset, Definitionis suæ causam affert, Procuracionem contrâ Visitantem præscribi non posse.

Idem colligitur ex C. 24. De Censibus, in quo HONORIUS III. Episcopo Cenomanensi Procuracionem adjudicat contrâ Conventum de Cultura, idque etsi nunquam solvisset & in Civitate Cenomanensi constitutus esset; ad hoc motus, quod Exemptionis Privilegium nullum exhiberet.

REGULA VII.

Duo alia extant Temporalia Jura, quæ eodem loco habentur, quo Procuraciones, quæque Episcopis à Monachis pariter debentur. Prius est, si Consuetudine introductum sit, ut in Monasteriis gratis excipiantur ad Charitatis pabulum. EXTRA-VAG. I. De Censibus §. hujusmodi, de hoc jure loquitur. Posterius est, ut Moderativum, sive Charitativum Subsidium, à Monasteriis petere possint, tam ex Privilegio, vel Consuetudine, quam de Jure. *ibidem* §. Præmissis.

REGULA VIII.

Non obstante Regularium in Temporalibus Exemptione, Censum tempore Fundationis, vel tempore Concessæ ab Episcopo Libertatis, Monasterio impositus, eidem debetur.

Prior Casus infertur ex C. 21. De Censibus, in quo videre est, Episcopos Faventinos, ab Ecclesia S. Stephani ad Moniales pertinente, spallas consuevisse exigere, quod jus in Fundatione impositum verisimile.

Spallæ

Spallæ autem nomine intelligitur armus vervecinus vel bovinus; hic autem in Domini signum à Dominis aliquem fundum in feudum dantibus reservari solebat. Infertur, quoque ex *Cap. 30. CAUS. XVIII. QUÆST. II.* in quo PELAGIUS præcipit, sit quæ tempore Fundationis, vel Dedicationis Monasterii, Episcopo reservata sunt, solvantur, nec aliud, quidquam ab illo exigatur.

Posterior Casus in *C. 6. De Religios. Domibus*, eo modo, quo suprâ expositum est, habetur.

REGULA IX.

Quod de Censu tempore Fundationis reservato dictum est, ad alia Jura eodem tempore reservata extendendum est; Idem dicendum de Jure, quod reservato in Fundatione Juri subrogatum est.

Prior Pars habetur in *C. 30. CAUS. XVIII. QUÆST. II. mox citat.* in quo à PELAGIO jubetur, ut si constet, tempore Fundationis medietatem Oblationum, quæ Dedicationis, vel Natalis Martyrum die, quorum Reliquiæ sunt in Monasterio, sunt, Episcopum sibi reservasse, medietas hæc eidem detur.

Posterior legitur in *C. 21. De Censibus mox etiam Cit.* in quo Cereus trium Librarum subrogatus, in locum spallarum, quas in Fundatione reservatas fuisse præsumere licet, Episcopo solvendus dicitur.

REGULA X.

Quæ ratione Sepulture Monasteriis feruntur, à Jure Paræciali, vel Episcopali, libera non sunt; Idem de Oblatis ab eo, qui in agritudine Monasterium ingressus, ex illâ decedit.

Passim Tit. de Sepultur. sed præcipuè. C. 2. 4. 8. 9. 10.

REGULA XI.

Ratione speciali ab eadem Exemptione excipiuntur Decimæ.

Patet Regula ex eo, quod Jus Decimarum habetur quodammodo Divinum, quod de aliis Juribus ab hac Exemptione exceptis dici non potest, cum merè Humana censeantur, undè, ut à Decimis eximerentur, non sufficiebat generalis Exemptio, eam etiam ob rem à Decimis Speciali Indulgentiâ Exemptio Regularibus concessa est.

REGULA XII.

A Temporalis, Regulari Exemptione non alia excipiuntur Jura, quam quæ memorata sunt suprâ.

Regula patet ex eo, quod generalis sit Exemptio. *C. 5. CAUS. XVIII. QUÆST. II.* Exceptiones autem nullæ in Corpore Juris leguntur, quam memoratæ.

Non obstat *Cap. 21. De Censibus*, in quo Episcopus Faventinus promittens alia Jura Monasticæ Ecclesiæ non imponere, insinuat, se id posse; nam præterquam quod rei debitæ remissio promitti potest, INNOCENTIUS III. in fine Capituli docere videtur, Episcopum à Monasterio aliud exigere non posse, quam pensionem prædicto tempore reservatam & Procuraciones.

Addè, quod, si præter expressè præmissa, alia Jura pro voluntate exigere possent, Regularibus Exemptio sua non prodesset, cum novorum Jurium impositione, tantum ab iis excipi posset, quantum est illud, quo eximuntur.

REGULA XIII.

Et si Temporalis Exemptio Regularibus sit à Jure concessa, peculiari tamen Privilegio nonnullis à Sede Apostolica concessa est, vel potius confirmata. *C. 5. De Excess. Prælat.*

REGULA XIV.

Prædicta Exemptio non impediatur, quominus ab Episcopis Oeconomi constitui possent in Monasteriis.

C. 3. CAUS. XI. QUÆST. III. in 7. Synod. an. 787.

RATIO. Vi Exemptionis Temporalis Regularibus licere videtur inconsulto Episcopo alienare.

Colligitur Regula ex *Clemantina 1. De Rebus Ecclesiæ alien.* in qua CONCILIUM VIENNENSE permittens Prioribus vel Administratoribus, poscente Prioratum vel Administrationem necessitate, vel utilitate, Terras in feudum dare, non ad aliud illos astringit, nisi ut Conventus sui, si habeant, vel si careant, proprii

Prælati, id est Abbatis assensum obtineant. *Vide GLOSSAM in Verb. proprii.*

Nec dici potest, Concilium loqui de Exemptis tam in Spiritualibus, quam in Temporalibus; nam Concilium indistinctè loquitur, ac præterea Exemptio in Spiritualibus Temporalem Exemptionem non auget.

Colligitur quoque Regula ex *C. 11. De Reb. Ecclesiæ alien.* in quo INNOCENTIUS III. scribens Episcopo Mauriensi in Sabaudia præcipit, ut infeudatio facta in enorme Monasterii dispendium rescindatur, non aliam exprimens rescissionis causam, quam lesionem enormem, licet Episcopi autoritas non intervenisse videatur, cum de illius intervntu nulla fiat mentio.

Nec dici potest, quod Monasterium, de quo ibi, forsitan Exemptione Spiritualis gaudebat, cum, ut dictum est, major non fiat indè Temporalis Exemptio.

Colligitur etiam ex *C. 1. De Reb. Ecclesiæ alien.* in quo, circa alienationem Bonorum ad Ecclesias sibi Subjectas pertinentium, parem, ac Episcopus in suis, potestatem habere Abbas supponitur. Colligitur etiam ex *C. 2. De His, quæ sunt à Præl. &c.* quod declarat ratam esse alienationem ab Abbatissâ, Conventu sciente, & non contradicente, factam.

Non obstat Regula *C. 40. CAUS. XVII. QUÆST. IV.* in quo Concilium Agathense permittit Episcopis, ut revocent factas sine ipsorum licentia vel noticia per Abbates Monasticorum Bonorum alienationes: cum Concilium hoc Temporalem Regularium Exemptionem præcesserit, celebratum enim fuit ann. 506. Exemptio verò ann. 524. incepit; adde, quod fortè in Gallia nondum recepta erat hæc Exemptio.

REGULA XV.

In Canone nihil est, quod ostendat Monasteria Mulierum sub Temporalis Regularium Exemptione non comprehendi; est contra aliquid, ex quo colligi possit contrarium.

Prior Pars probari nequit nisi refutatione eorum, quæ objici possunt, qualia nulla occurrunt; Posterior patet ex eo, quod nonnulli Canones indistinctè loquantur, atque etiam in favorabilibus sub nomine Monachorum Moniales comprehenduntur, quia favores sunt ampliandi.

REGULA XVI.

Jam ab aliquot Sæculis Temporalis Regularium Exemptio, multò minùs utilis est, quam antea erat.

Infertur ex eo, quod à Sæculo XIII. plerisque in Locis abrogata sunt nonnulla Episcopalia Jura, qualia sunt Tertia, vel Quarta, vel Medietas Oblationum, sive in Altari fierent, sive extrâ, Cathedraticum, Synodaticum, Denarius Christnatis, aliaque similia.

REGULA XVII.

Temporalis Regularium Exemptio cum Spiritualis eorundem Exemptione, prout utraque à Jure conceditur, convenit in eo, quod utraque plura Jura Episcopo demit: differt verò in eo, quod Jura, quæ Spiritualis Exemptio aufert alii Episcopo, vel Metropolitanò, vel Primati, vel Papæ tribuit; quæ verò Temporalis demit, neutri illorum tribuit; differt quoque Spiritualis à Temporalis in amplitudine, quæ in istâ major, quam in illâ, cum Temporalis omnes Regulares spectet, Spiritualis verò, nonnullos; Pauci à Temporalis excipiuntur Articuli; per Spirituales pauci concedantur.

Prior Comparationis Pars patet ex dictis; Posterior ex dicendis patebit.

REGULA XVIII.

Utraque Exemptio in eo etiam convenit, quod extrâ Casus à Jure concessos, Exemptis incumbit probatio; in istis verò, Episcopo, si in his sibi Subjectos prætentat.

Colligitur ex *C. 4. De Confir. util. &c. C. 8. De Relig. Dom.*

De Spirituali Regularium Exemptione ab Episcopi Jurisdictione.

REGULA I.

Jure Communi quoad Spirituality Episcopi Jurisdictioni